

(Ф 03.02-91)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет транспорту, менеджменту і логістики
Кафедра менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємства

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор університету

« ____ » _____ 2019 р.

Система менеджменту якості

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
"Зовнішньоекономічна діяльність підприємства"

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 073 «Менеджмент»

Освітньо-професійна програма: «Логістика»

Курс – 2

Семестр – 4

Аудиторні заняття – 64

Екзамен – 4 семестр

Самостійна робота – 52

Усього (годин/кредитів ECTS) – 120/4,0

Індекс НБ-6-073/16-2.1.16

СМЯ НАУ НП 19.06-01-2019

Система менеджменту якості.
Навчальна програма
навчальної дисципліни
"Зовнішньоекономічна діяльність
підприємства"

Шифр
документа

СМЯ НАУ НП 19.06-01-
2019

Стор.2 із 7

Навчальну програму дисципліни "Зовнішньоекономічна діяльність підприємства" розроблено на основі освітньо-професійної програми, навчального плану № НБ-6-073/16 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр», спеціальності 073 «Менеджмент», освітньо-професійної програми «Логістика».

Навчальну програму розробила:

доцент кафедри менеджменту
зовнішньоекономічної діяльності підприємств _____ Г. Гуріна

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств, протокол № _____ від « _____ » _____ 2019 р.

Завідувач кафедри _____ О. Кириленко

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 073 «Менеджмент», освітньо-професійної програми «Логістика» - кафедри логістики, протокол № _____ від « _____ » _____ 2019 р.

Завідувач кафедри _____ М. Григорак

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради ФТМЛ, протокол № _____ від « _____ » _____ 2019 р.

Голова НМРР _____ І. Шевченко

УЗГОДЖЕНО

Декан

_____ О. Ільєнко
« _____ » _____ 2019 р.

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Врахований примірник №2

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальну програму навчальної дисципліни "Зовнішньоекономічна діяльність підприємства" розроблено на основі «Методичних вказівок до розроблення та оформлення навчальної та робочої навчальної програм дисциплін», введених в дію розпорядженням від 16.06.2015р. №37/роз.

Дана навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмій, , що формують профіль фахівців в сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Метою викладання дисципліни є формування у студентів сучасного економічного мислення та системи спеціальних знань у галузі зовнішньоекономічної діяльності, засвоєння основних теоретичних положень та опанування необхідними практичними навичками, що мають забезпечувати ефективність їх діяльності як управлінців в галузі менеджменту на підприємстві.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

ознайомлення з системою управління зовнішньоекономічної діяльності в державі та в світі, її функціями, правами і відповідальністю,

вивчення практики організації та оцінки ефективності зовнішньоекономічної діяльності безпосередньо на українських і іноземних підприємствах.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- економічну сутність та основні теорії розвитку зовнішньоекономічної діяльності;
- методологічні засади та методичний інструментарій вивчення міжнародних економічних відносин;
- особливості оцінки та прогнозування розвитку міжнародних економічних відносин;
- методологічні засади управління політикою підтримки конкурентоспроможності національної економіки;
- положення щодо тенденцій розвитку світової виробничої кооперації;
- тенденції, сучасний стан та порядок здійснення міжнародної торгівлі товарами, послугами, валютно-фінансовими ресурсами;
- підходи до вивчення процесів формування та регулювання міжнародного науково-технічного обміну;
- особливості та тенденції міжнародної економічної інтеграції;
- сучасний стан вирішення глобальних світових проблем.

Вміти:

- збирати, аналізувати і використовувати необхідну інформацію для оцінки тенденцій розвитку світової економічної системи та прийняття на цій основі правильних, обґрунтованих, виважених управлінських рішень;
- оцінювати вплив на розвиток світового підприємницького середовища різноманітних політичних, соціальних, економічних чинників;
- аналізувати роль та місце країни на світових товарних та фінансових ринках;
- аналізувати, діагностувати вплив регулюючих дій міждержавних, наднаціональних інституцій на розвиток національної економіки;
- розуміти та ефективно формувати конкурентні переваги товару, підприємства, галузі, їх місце у підтримці конкурентоспроможності національної економіки;
- користуватися інструментарієм оцінки ефективності діяльності ТНК, міжнародних фінансово-кредитних організацій на національному та світовому економічному просторі;
- аналізувати показники, які характеризують стан сучасних глобальних проблем.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів, а саме:

- навчального модуля №1 «Основні заходи зовнішньоекономічної діяльності в Україні»,
- навчального модуля №2 «Основні етапи укладання та підписання контракту купівлі-продажу в зовнішньоекономічній діяльності», кожен з яких є логічно завершеними, відносно самостійними, цілісними частинами навчального плану, засвоєння яких передбачає проведення модульних контрольних робіт та аналіз результатів їх виконання.

Навчальна дисципліна "Зовнішньоекономічна діяльність підприємств" базується на знаннях таких дисциплін, як: «Менеджмент», «Управління персоналом» та є базою для вивчення таких дисциплін, як: «Управління операціями з експорту-імпорту», «Міжнародні валютно-кредитні відносини» та інших.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни "Зовнішньоекономічна діяльність підприємства"	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 19.06-01- 2019
		Стор.4 із 7	

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Модуль №1 «Основні заходи зовнішньоекономічної діяльності в Україні»

Тема 2.1.1. Сучасні теорії і практика світової економіки по управлінню зовнішньоекономічною діяльністю.

Основи теорій міжнародного розподілу праці і міжнародної торгівлі. Сучасні концепції зовнішньоекономічної діяльності. Багатосторонні міжнародні інститути регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Всесвітня торговельна організація (ВТО), торгово-промислові палати, регіональні економічні спілки ("Загальні ринку"). Засоби зовнішньоторгової політики держав. Торговельно-політичні засоби розширення експорту товарів. Інструменти міжнародного регулювання фінансових потоків. Спільні виробничі підприємства. Вільні економічні зони. Міжнародні економічні відношення.

Тема 2.1.2. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств в Україні.

Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність". Система державних органів управління зовнішньоекономічної діяльності підприємств. Експортні і імпорتنі торговельні потоки. Зовнішньоторговельна політика держави. Тарифне і нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Суб'єкти міжнародної торгівлі. Торговельні і неторговельні товари на міжнародних ринках. Міжнародна торгівля товарами і послугами.

Тема 2.1.3. Основні види та напрямки зовнішньоекономічної діяльності підприємств. Основи експортно-імпорتنих операцій.

Основні закони і підзаконні акти, що регулюють зовнішньоекономічну діяльність підприємств в Україні. Види, форми і методи здійснення експорту та імпорту товарів, капіталів та робочої сили. Наукова, науково-технічна, науково-виробнича, виробнича, навчальна та інша кооперація з іноземними суб'єктами господарської діяльності. Міжнародні фінансові операції та операції з цінними паперами. Кредитні та розрахункові операції між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності. Спільна підприємницька діяльність. Товарообмінні операції та інша діяльність, побудована на формах зустрічної торгівлі між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 2.1.4. Основи експортно-імпорتنих операцій.

Аналіз інформації про кон'юнктуру зовнішнього ринку та про конкретно обраний товар. Пошук зарубіжних фірм - партнерів; робота з ними на зовнішньому ринку. Організація постійного представництва на зовнішньому ринку, спільного підприємства, встановлення контактів з торговими посередниками за кордоном. Організація рекламної компанії. Розсилка рекламних матеріалів потенційним зарубіжним партнерам. Участь в міжнародних виставках-ярмарках. Вибір зарубіжного партнера. Класифікація іноземних фірм. Перевірка фінансового та юридичного стану зарубіжного партнера. Прийом зарубіжних партнерів, проведення переговорів, підготовка документів по співпраці.

Тема 2.1.5. Тарифне регулювання і нетарифне регулювання.

Види квот та ліцензій. Технічні бар'єри. Приховані методи нетарифного регулювання. Перелік необхідної документації. Види та ставки мита. Основні функції митного тарифу України. Розрахунок митних платежів.

Тема 2.1.6. Міжнародні торговельні угоди і контракти зовнішньоекономічної діяльності підприємств.

Договір про наміри. Договір, контракт у зовнішньоекономічній діяльності. Структура і документація. Типові договори в системі міжнародної торгівлі. Договори Міжнародної торгової палати, транснаціональних компаній. Вимоги до контрактів державних органів України. Перехід ризиків і витрат, пов'язаних з товаром.

Тема 2.1.7. Організація міжнародних перевезень.

Місце поставки товару. Митне очищення. Торгові звичаї і практика. Пакування. Маркування. Перевірка контрактів. Практика виконання міжнародних контрактів.

2.2. Модуль №2 «Основні етапи укладання та підписання контракту купівлі-продажу в зовнішньоекономічній діяльності»

Тема 2.2.1. Міжнародні правила по тлумаченню термінів "ІНКОТЕРМС- 2000". Митні вимоги до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Система "ІНКОТЕРМС" - комплекс умов, на котрих укладаються міжнародні контракти купівлі-продажу. Історія розвитку системи. Класифікація умов "ІНКОТЕРМС" з точки зору обов'язків продавця і покупця. Класифікація умов "ІНКОТЕРМС-2010" в залежності від виду транспорту. Законодавство України про митне регулювання. Єдиний митний простір. Митний контроль та митне оподаткування. Демпінг і

дискримінаційні дії. Порядок декларування товарів, сплата мита. Квотування експорту і імпорту. Митна декларація. Свідоцтво про проходження товару. Базисні умови поставки товару.

Тема 2.2.2. Цінова політика та механізм розрахунків на зовнішньому ринку.

Світова валютна система: сутність, види, елементи Валютні відношення. Національна, регіональна і світова валютні системи. Класифікація форм валютних курсів за способом фіксації.

Тема 2.2.3. Сучасна цінова стратегія підприємства на зовнішньому ринку.

Встановлення цін на товар: при виході на повний ринок; при введенні нового товару на ринок; при установці цін на товар з точки зору захисту позицій; з урахуванням задовільного відшкодування витрат; стимулювання комплексного продажу, тощо. Ціни зовнішньоекономічних (торговельних) контрактів.

Тема 2.2.4. Планування стратегії підприємства на зовнішньому ринку.

Ефективність і ризику експортно-імпортних та валютних операцій підприємств. Структура стратегії підприємства на зовнішньому ринку. Процес планування ринкової стратегії. Пріоритет у плануванні ринкової стратегії. Фази планування стратегії підприємства. Стратегія розвитку підприємства.

Тема 2.2.5. Ефективність і ризику експортно-імпортних та валютних операцій підприємств.

Формули розрахунку ефективності. Класифікація ризиків в зовнішньоекономічній діяльності. Валютні операції та валютні ризику. Хеджування.

Тема 2.2.6. Основні підходи і методи розрахунків ефективності зовнішньоекономічної діяльності.

Варіанти аналізу ефективності зовнішньоекономічної діяльності. Шляхи оцінки ефективності зовнішньоекономічної діяльності. Економічні та фінансові ризику зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 2.2.7. Страхування ризиків в зовнішньоекономічній діяльності.

Основні ризику та їх класифікація. Методи уникнення та мінімізації впливу ризиків на діяльність підприємств. Документарне оформлення.

Тема 2.2.8. Транспортне забезпечення зовнішньоекономічної діяльності.

Основні види транспорту, їх класифікація. Позитивні та негативні риси кожного окремого виду транспорту. Критерії відбору виду транспорту. Розподіл видів транспорту та умов ІНКОТЕРМС.

Тема 2.2.9. Документація, яка застосовується в зовнішньоекономічній діяльності.

Сертифікати походження. Сертифікати якості. Вантажна митна декларація. Контракт та специфікації до нього. Інша дозвільна документація.

2.3. Домашня робота.

Домашня робота (ДР) з дисципліни виконується у четвертому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення, поглиблення та систематизації теоретичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни у сфері зовнішньоекономічної діяльності із застосуванням навичок індивідуальної та самостійної роботи з використанням різних джерел інформації.

Конкретна мета ДР полягає у глибокому та всебічному розкритті змісту відповідної теми, її найбільш важливих питань із застосуванням інструментарію економічного аналізу для проведення дослідження, програма якого надана в методичних рекомендаціях з виконання ДР.

Для успішного виконання ДР студент повинен знати особливості оцінки та прогнозування розвитку міжнародних економічних відносин; методологічні засади управління політикою підтримки конкурентоспроможності національної економіки; вміти оцінювати вплив на розвиток світового підприємницького середовища різноманітних політичних, соціальних, економічних чинників; аналізувати роль та місце країни на світових товарних та фінансових ринках;

Час, потрібний для виконання ДР, – 8 годин самостійної роботи.

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

3.1. Основні рекомендовані джерела

- 3.1.1. Митний кодекс України.
- 3.1.2. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.91р. // Укр. Митниця: Довідник.-К.: Лібра, 1993.-67с.
- 3.1.3. Закон України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті» від 23.09.94р. №185.
- 3.1.4. Закон України «Про режим іноземного інвестування» №93/96-ВР від 19.03.96р.
- 3.1.5. Горбач Л.М. Міжнародні економічні відносини : підручник / Л.М. Горбач, О.В. Плотніков. – К.: Кондор, 2009. – 264 с.
- 3.1.6. Гуріна Г.С.,Новак В.О. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств.-Підручник.- К.: Сузір'я, 2013.- 425с.
- 3.1.7. Храмов В.О., Бовтрук Ю.А. Зовнішньоекономічна політика: Навчальний посібник. - К.: МАУП, 2012 - 264 с.

3.2. Додаткові рекомендовані джерела

3.2.1. Державна митна служба України. Про Державну митну службу: Структура митних органів, спеціальних митних установ та організацій [Електрон. ресурс].

3.2.2. Державна підтримка Українського експорту. Інформація щодо зобов'язань України, взятих у процесі вступу до СОТ [Електронний ресурс].

3.2.3. Державна прикордонна служба України. Загальна характеристика державного кордону України [Електрон. ресурс].

3.2.4. Державна служба статистики України. [Електронний ресурс].

3.2.5. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. [Електронний ресурс].

3.2.6. Міністерство інфраструктури України. Мережа міжнародних транспортних коридорів на території України // [Електронний ресурс].

3.2.7. Національний Банк України. Статистика: Статистичний бюлетень [електронне видання "Платіжний Баланс і Зовнішній Борг України 2017р." [Електрон. ресурс]. - 2017.

3.2.8. Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України. Тенденції післякризового відновлення світової торгівлі: ризики та пріоритети зовнішньоекономічної політики України. Аналітична доповідь. [Електронний ресурс].

3.2.9. Ліга Закон. Законодавство України. [Електрон. ресурс].

Система менеджменту якості.
Навчальна програма
навчальної дисципліни
"Зовнішньоекономічна діяльність
підприємства"

Шифр
документа

СМЯ НАУ НП 19.06-01-
2019

Стор.7 із 7

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				